

มาตรการและแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในอินโดนีเซีย

สอท. ได้เตรียมแผนปฏิบัติการเพื่อรักษาความปลอดภัยและช่วยเหลือคนไทยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินและภัยพิบัติในกรุงจาการ์ตาและต่างจังหวัด ดังนี้

1. ข้อประเมิน

1.1 ด้านการเมือง

- สถานการณ์ทางการเมืองของอินโดนีเซียโดยการนำของประธานาธิบดี Susilo Bambang Yudhoyano ค่อนข้างมีความมั่นคง โดยนโยบายหลักๆ ของรัฐบาลเน้นด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับปากท้องของประชาชน แต่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพการณ์ของเศรษฐกิจโลก และในทางกลับกันประชาชนอินโดนีเซียค่อนข้างมีความคาดหวังต่อนโยบายเศรษฐกิจในรัฐบาลชุดนี้ว่าจะสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น

- ประเทศอินโดนีเซียมีประชากรกว่า 240 ล้านคน ประกอบด้วยชนพื้นเมืองต่างๆ กว่า 500 เผ่า และมีภาษาพื้นเมืองกว่า 550 ภาษา ทำให้อินโดนีเซียยังคงมีความขัดแย้งอย่างลึกๆ ในระดับประชาชน โดยเฉพาะ 1) ความขัดแย้งทางเชื้อชาติและศาสนา ทั้งระหว่างศาสนาอิสลามกับศาสนาอื่น และระหว่างผู้นับถือศาสนาอิสลามด้วยกันเอง โดยเฉพาะกับกลุ่ม Ahmadiyah ซึ่งถูกกลุ่มอิสลามหัวรุนแรงโจมตีเป็นประจำ และ 2) เหตุการณ์ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติระหว่างชาวพื้นเมืองอินโดนีเซียและชาวอินโดนีเซียเชื้อสายจีนที่เกิดขึ้นเมื่อปี 2541 ส่งผลให้ชาวอินโดนีเซียเชื้อสายจีนยังคงมีความหวงกลัวต่อเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งหากเกิดปัญหาความขัดแย้งหรือมีการกระทบกระทั่งในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีก และรัฐบาลอินโดนีเซียไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ เหตุการณ์ความรุนแรงก็อาจลุกลามและขยายวงกว้างออกไปได้อย่างง่ายดายดังเช่นในอดีต

1.2 การก่อการร้าย

- หลังเหตุระเบิดก่อการร้ายที่เกาะบาหลิเมื่อปี 2548 แล้ว ในปี 2549-2551 ไม่ปรากฏว่ามีเหตุระเบิดก่อการร้ายครั้งใหญ่ในอินโดนีเซีย แต่มีรายงานจากหน่วยงานด้านความมั่นคงว่า มีการพยายามก่อการร้ายในอินโดนีเซียอยู่เป็นระยะๆ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 17 ก.ค. 2552 ได้เกิดเหตุระเบิดก่อการร้ายที่โรงแรม JW Marriott และ Ritz Carlton ซึ่งเป็นบริเวณย่านธุรกิจในกรุงจาการ์ตา เหตุระเบิดดังกล่าวนำไปสู่การปราบปรามการก่อการร้ายอย่างจริงจัง โดยเมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2552 เจ้าหน้าที่ตำรวจอินโดนีเซียสามารถสังหารนาย Noordin Muhammed Top ผู้บงการวางแผนเหตุระเบิดที่กรุงจาการ์ตาเมื่อวันที่ 17 ก.ค. 2552 และเหตุระเบิดที่เกาะบาหลิเมื่อปี 2545 และ 2548 ได้สำเร็จ และต่อมาเมื่อวันที่ 9 ส.ค. 2553 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมตัวนาย Abu Bakar Ba'asyir ผู้นำด้านจิตวิญญาณของกลุ่ม Jamaah Islamiyah (JI) ซึ่งถือได้ว่าเหตุการณ์สำคัญทั้ง 2 ทำให้ระดับภัยคุกคามด้านก่อการร้ายลดไปได้ในระดับหนึ่ง

- อย่างไรก็ตาม ยังไม่อาจสรุปได้ว่าอินโดนีเซียไม่มีความเสี่ยงจากภัยคุกคามด้านก่อการร้ายอีกต่อไป เนื่องจากในอินโดนีเซียยังมีกลุ่มก่อการร้ายย่อยๆ (Terrorist Cell) อีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่แนวคิดนิยมความรุนแรงอยู่ต่อไปในระดับรากหญ้า รวมทั้งยังมีเครือข่ายของกลุ่มก่อการร้ายระดับใหญ่ เช่น Jemaah Islamiyah หลงเหลืออยู่อีกเป็นจำนวนมาก การก่อการร้ายในอินโดนีเซียจึงมีโอกาที่จะเกิดขึ้นได้สูง อีกทั้งมีความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ไม่สงบดังกล่าวอาจถูกนำไปขยายหรือบิดเบือนและสร้างสถานการณ์ให้บานปลาย จนอาจเป็นสาเหตุให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่ว่างงานและยากจนแร้นแค้นอยู่แล้วถือเป็นโอกาสที่จะเข้าร่วมก่อความไม่สงบเพื่อเจตนาแอบแฝงทำการปล้นสะดมศูนย์การค้า และร้านค้าต่างๆ ได้ ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงและส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยข่าวกรองของอินโดนีเซียรวมทั้งสื่อมวลชนและองค์กรเอกชนหลายแห่งมีความเห็นว่า มีโอกาสสูงที่จะมีการก่อการร้ายในอินโดนีเซียโดยไม่อาจคาดเดาได้ล่วงหน้า

1.3 ภัยธรรมชาติและโรคระบาด

- อินโดนีเซียประสบปัญหาด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม ดินถล่ม และคลื่นสึนามิ ส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนมากมาย รวมทั้งคนไทยในอินโดนีเซีย โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 2553 ได้เกิดแผ่นดินไหวความรุนแรง 6.2 ริคเตอร์ และ 7.0 ริคเตอร์ ที่เกาะปาปัวและเกาะสุลาเวสีตามลำดับทำให้มีผู้เสียชีวิต 3 คน และบ้านเรือนเสียหายกว่า 90 หลังคาเรือน

- หน่วยงาน Meteorology and Geophysics Agency ของอินโดนีเซียได้รวบรวมสถิติการเกิดแผ่นดินไหวที่มีระดับความรุนแรงมากกว่า 5.0 ริคเตอร์ ปรากฏว่าในอินโดนีเซียมีการเกิดแผ่นดินไหวเฉลี่ยสัปดาห์ละ 6.5 ครั้ง ซึ่งศูนย์เตือนภัยพิบัติอินโดนีเซียคาดการณ์ว่า จะมีการเกิดแผ่นดินไหวเป็นระยะจนกว่าแผ่นเปลือกโลกที่เกิดการเคลื่อนตัวจะขยับเข้าที่เรียบร้อยแล้ว

- เมื่อ 10 ส.ค. 2553 WHO ได้ประกาศว่าการระบาดของเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) ในอินโดนีเซียและในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในระยะ Post-pandemic Period แล้ว แต่ก็ยังคงต้องการมีการเฝ้าติดตามการแพร่ระบาดของเชื้อดังกล่าวอย่างใกล้ชิดต่อไป ขณะที่กระทรวงสาธารณสุขของอินโดนีเซียยังคงได้รับรายงานการเสียชีวิตจากเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) อยู่เป็นระยะๆ ซึ่งแสดงว่า การแพร่ระบาดในของเชื้อไวรัสทั้ง 2 ชนิดยังคงมีอยู่ในอินโดนีเซีย

1.4 เศรษฐกิจ

- ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน 2553 GDP ของอินโดนีเซียมีการเติบโตร้อยละ 5.2 ซึ่งการเจริญเติบโตดังกล่าวเป็นผลจากการที่รัฐบาลอินโดนีเซียออกกฎระเบียบที่มีความยืดหยุ่นต่อนักลงทุนทำให้มีการลงทุนจากภายในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนอินโดนีเซียมีอำนาจในการบริโภคและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ การบริโภคสินค้าภายในประเทศของชาวอินโดนีเซียก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของอินโดนีเซียมีความเข้มแข็ง โดยเมื่อประมาณต้นเดือนสิงหาคม 2553 ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB) คาดการณ์ว่า GDP ของอินโดนีเซียในช่วงครึ่งหลังของปี 2553 มีโอกาสที่จะเติบโตถึงร้อยละ 6.2 อย่างไรก็ตาม สภาพภูมิอากาศก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งหากอินโดนีเซียไม่สามารถผลิตอาหารให้พอเพียงต่อการบริโภคภายในประเทศได้ก็จะส่งผลให้สินค้าการเกษตรมีราคาแพง ซึ่งอาจจะนำไปสู่การชุมนุมประท้วงรัฐบาลของประชาชนและลุกลามกลายเป็นความรุนแรงได้

1.5 เรื่องอื่น ๆ

- ช่วงฤดูถือศีลอดและเทศกาลคริสต์มาสของทุกปีเป็นช่วงที่มีความเปราะบางเป็นพิเศษเนื่องจากระดับความขัดแย้งทางศาสนาในสังคมยังมีอยู่สูง กลุ่มหัวรุนแรงมักใช้ข้ออ้างที่เกี่ยวกับศาสนาปลุกระดมประชาชนทั่วไปก่อเหตุการณ์ไม่สงบที่อาจบานปลายไปสู่เหตุการณ์รุนแรงมากยิ่งขึ้น

- นอกจากปัจจัยในประเทศแล้ว การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและความปลอดภัยในอินโดนีเซียต้องพิจารณาถึงสถานการณ์นอกประเทศด้วย เช่น สถานการณ์ในภาคใต้ของประเทศไทย สถานการณ์การก่อการร้ายในอิรัก สถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ สถานการณ์ด้านอาวูธนิเวคัลเลอร์ในอิหร่าน สถานการณ์ความวุ่นวายในอัฟกานิสถาน และประเด็นความขัดแย้งทางด้านศาสนา ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ความไม่สงบในอินโดนีเซีย

จากข้อประเมินข้างต้น สอท. จึงได้กำหนดมาตรการและแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครองคนไทยที่พักอาศัยอยู่ในอินโดนีเซีย ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์จลาจลและความไม่สงบ รวมทั้งจากภัยพิบัติต่างๆ ดังนี้

2. มาตรการด้านการข่าว

2.1 ติดตามข่าวสาร ประมวลสถานการณ์ และแนวโน้มที่อาจเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยแหล่งข่าวของรัฐบาล (ข่าวเปิด/ข่าวกรอง) สื่อมวลชนท้องถิ่น ลูกจ้างท้องถิ่น ตลอดจนคนไทยในอินโดนีเซีย

2.2 ให้มีวาระการประชุมเรื่องความมั่นคงและการข่าวในการประชุมทีมประเทศไทยทุกครั้ง และเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ สอท. จะเรียกประชุมทีมประเทศไทยวาระพิเศษเพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมมาตรการต่างๆ

2.3 สอท. ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้คนไทยในอินโดนีเซียทราบสถานการณ์ความปลอดภัยในด้านต่างๆ เป็นระยะ รวมทั้งแลกเปลี่ยนข่าวสารกับชุมชนไทย

2.4 สอท. จะกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการรับข่าวสาร และมอบหมายหน้าที่ภายในให้ชัดเจน

3. มาตรการกระจายข่าว

3.1 การแจ้งเตือนคนไทยให้พยายามหลีกเลี่ยงสถานที่หรือพื้นที่เสี่ยงภัย พร้อมทั้งเพิ่มความรู้และระวังในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนเตรียมสำรองอาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค ไว้ในยามฉุกเฉิน ทั้งนี้ สอท. ได้จัดพิมพ์คำแนะนำสำหรับคนไทยในการปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบหรือภัยพิบัติขึ้นในอินโดนีเซีย เพื่อแจกจ่ายให้คนไทยในอินโดนีเซียได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตัวต่อไป

3.2 การกระจายข่าวโดยผ่านโทรศัพท์ทั่วไป โทรศัพท์มือถือ และอีเมล ตลอดจนอุปกรณ์สื่อสารอื่นๆ โดยจัดระบบเครือข่ายเพื่อให้การกระจายข่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทั้งถึงและมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สอท. ได้มอบหมายให้มีผู้ประสานงานในพื้นที่ต่างๆ ใน อช. ที่มีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น เมืองเมดาน เมืองสุราบายา เมืองเด็นปาซาร์ เมืองบันดุง เมืองยอกยาคาร์ตา เมืองโซโล เมืองอัมบน และ จ.กาลิมันตัน โดยมอบหมายให้คนไทยเป็นผู้ประสานงานในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะสมาคมคนไทยต่างๆ เพื่อกระจายข่าวของ สอท. ไปยังคนไทยที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว

4. แผนการปฏิบัติ

สอท. ได้กำหนดแผนการปฏิบัติต่างๆ ตามระดับของสถานการณ์ ซึ่ง อชท. จะประชุมหารือร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการในกรุงจาการ์ตา (การประชุมทีมประเทศไทย) เพื่อพิจารณากำหนดระดับของสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็นระดับ ดังนี้

4.1 เหตุการณ์ปกติ (สถานการณ์สีเขียว)

4.1.1 ติดตามข่าวสาร ดำเนินกรรรมวิธีด้านข่าวกรองในระดับปกติ

4.1.2 ให้มีวาระการประชุมเรื่องความมั่นคงและการข่าวในการประชุมทีมประเทศไทยทุกครั้ง

4.1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์สื่อสารที่จำเป็นในกรณีฉุกเฉิน เช่น โทรศัพท์มือถือผ่านดาวเทียมวิทยุ โทรศัพท์ เป็นต้น ทั้งนี้ สอท. กำลังพิจารณาการจัดซื้ออุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัยและสามารถใช้งานการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะการที่ไม่สงบหรือเกิดภัยพิบัติที่รุนแรง เช่น โทรศัพท์มือถือผ่านดาวเทียม

4.1.4 กำหนดวงรอบและทดสอบความพร้อมของระบบเครือข่ายในการรับและกระจายข่าวสาร

4.1.5 จัดทำทะเบียนคนไทยที่ทำงานและพักอาศัยอยู่ในอินโดนีเซีย โดยปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4.1.6 มอบหมายคนไทยเป็นจุดประสานงาน (Contact points) ในพื้นที่ต่างๆ ที่มีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (ภาคผนวก 1)

4.1.7 จัดเตรียมรายชื่อและหมายเลขติดต่อสนามบินในแต่ละพื้นที่ที่มีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (ภาคผนวก 2)

4.1.8 พิจารณาขออนุมัติในหลักการสำหรับการใช้เงินจากงบประมาณฉุกเฉิน (Contingency fund) ในกรณีเหตุการณ์ไม่สงบ ซึ่งอาจต้องใช้งบประมาณในการติดต่อสื่อสารกับชุมชนไทย เพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

4.2 เหตุการณ์ไม่สงบ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

ระดับที่ 1 (สถานการณ์สีเทา) : เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบเป็นจุดและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นหรือเกิดเหตุภัยพิบัติอย่างรุนแรง

- ออท. เรียกประชุมที่ประเทศไทยวาระพิเศษเพื่อประเมินสถานการณ์ และติดตามสถานการณ์ด้านการข่าวอย่างใกล้ชิด
- กระจายข่าวและรับข่าวโดยผ่านระบบเครือข่ายที่ได้จัดตั้งไว้ แจ้งเตือนคนไทยให้ทบทวนและปฏิบัติตามคำแนะนำในข้อ 3.1 (การเตรียมพร้อมของตนเองและครอบครัว)
- ประสานงานกับการบินไทย เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกแก่ครอบครัวคนไทยในการเตรียมตัวเดินทางออกนอกประเทศ
- เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยบริเวณ สอท. (จัด จนท. เข้าเวรติดตามสถานการณ์ในวันหยุด)

ระดับที่ 2 (สถานการณ์สีเหลือง) : เมื่อความไม่สงบรุนแรงขยายวงและยืดเยื้อมีการกักตุนอาหารและขาดแคลนสาธารณูปโภค

- ออท.เรียกประชุมที่ประเทศไทยวาระพิเศษ เพื่อประเมินสถานการณ์
- ติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
- ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลอินโดนีเซียให้เพิ่มมาตรการคุ้มครองคนไทยและ สอท.
- กระจายข่าวผ่านระบบเครือข่ายแจ้งเตือนคนไทยให้ทบทวนและปฏิบัติตามคำแนะนำ (การปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน)
- ประสานงานกับการบินไทยเพื่อขอให้ช่วยเหลือคนไทยและครอบครัวให้สามารถเดินทางกลับประเทศไทยหรือออกจากประเทศอินโดนีเซียได้โดยสะดวกและรวดเร็วที่สุด ติดต่อ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อเสนอรัฐบาลให้อนุมัติเงินช่วยเหลือฉุกเฉิน พร้อมสิ่งของจำเป็นในการยังชีพ อาทิ อาหาร เวชภัณฑ์ ฯลฯ ไปให้ สอท. ที่กรุงจาการ์ตา
- แจ้งหน่วยราชการไทยที่เกี่ยวข้องให้เตรียมความพร้อมในกรณีที่ต้องอพยพคนไทยเป็นกรณีฉุกเฉิน
- จัดเจ้าหน้าที่เข้าเวรประจำ สอท. ตลอด 24 ชม. เพื่อติดตามสถานการณ์ ประสานงาน และดำเนินการติดต่อสื่อสารและการรักษาความปลอดภัย

ระดับที่ 3 (สถานการณ์สีแดง) : เมื่อเหตุการณ์รุนแรงถึงขั้นไม่ปลอดภัย รัฐบาลอินโดนีเซียประกาศภาวะฉุกเฉิน

- ออท.เรียกประชุมที่ประเทศไทยวาระพิเศษ เพื่อประเมินสถานการณ์
- ประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจและวางแผนกรณีต้องอพยพคนไทย

- ขออนุมัติรัฐบาลส่งเครื่องบินของกองทัพอากาศอพยพคนไทยที่เหลือและประสงค์จะอพยพกลับประเทศไทย
- ประสานงานกับรัฐบาลอินโดนีเซียเพื่อขออนุญาตนำเครื่องบินลงจอดและอำนวยความสะดวกตลอดจนการรักษาความปลอดภัยที่สนามบินทหาร Halim เพื่อรับคนไทยกลับประเทศ

5. แผนอพยพคนไทย

เมื่อเหตุการณ์ความไม่สงบได้รุนแรงถึงขั้นไม่ปลอดภัยในระดับ 3 ซึ่ง ออท. ได้พิจารณาร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการในกรุงเทพฯ แล้วเห็นว่า สถานการณ์ขณะนั้นน่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของคนไทย และตัดสินใจให้อพยพคนไทยกลับประเทศ แผนปฏิบัติการให้ดำเนินการดังนี้

5.1 การเตรียมการ

5.1.1 ขออนุมัติรัฐบาลส่งเครื่องบินของกองทัพอากาศ (C-130) อพยพคนไทยที่เหลือและประสงค์จะเดินทางกลับประเทศ

5.1.2 รวบรวมรายชื่อคนไทยที่ต้องการอพยพ เพื่อแจ้งจำนวนที่ใกล้เคียงที่สุดสำหรับจัดเตรียมเครื่องบินและจำนวนที่นั่งให้เพียงพอ ตลอดจนแจ้งว่ามีผู้บาดเจ็บอีกจำนวนเท่าใดและมีอาการอย่างไร เพื่อจัดทีมแพทย์และเวชภัณฑ์มากับเครื่องบินให้เหมาะสม

5.1.3 ประสานกับหน่วยเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและอินโดนีเซียอย่างใกล้ชิดเพื่อกำหนด วัน เวลา และขอ Clearance นำเครื่องบินมาลงที่สนามบินทหาร Halim เพื่ออพยพคนไทยโดยประสานงานกับทางการอินโดนีเซียให้อำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษ

5.1.4 ดำรงการติดต่อสื่อสารระหว่าง สอท. กับ คนไทย และคนไทยกับคนไทยด้วยกัน เพื่อการนัดหมายการเดินทางหรือแจ้งข่าวอื่นๆ

5.1.5 แจ้งเตือนคนไทยให้ทบทวนและปฏิบัติตามคำแนะนำในหัวข้อที่ 3 และ 4

5.1.6 เตรียมแผนสำรองหากเครื่องบินของกองทัพอากาศไม่สามารถมารับได้ตามวันเวลาที่กำหนด เช่น เตรียมอาหาร น้ำดื่ม ยาสามัญประจำบ้าน และสถานที่พักรอ เป็นต้น

5.2 การปฏิบัติ

5.2.1 การกระจายข่าวให้คนไทย (ที่เตรียมตัวเดินทางพร้อมแล้ว) ทราบและให้รีบเดินทางจากที่พักมายังสนามบิน Halim ทันที (C-130 ใช้เวลาเดินทางจากสนามบิน บน.6 ถึงสนามบินทหาร Halim ประมาณ 5 ช.ม. และจากสนามบินหาดใหญ่ถึงสนามบินทหาร Halim ประมาณ 3 ช.ม.)

5.2.2 จัดเจ้าหน้าที่ สอท. อำนวยความสะดวกคนไทยในการเข้ามาสนามบิน ทำการตรวจสอบรายชื่อ เอกสาร และสัมภาระที่จำเป็นนำติดตัวไป เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประจำ C-130 ในการจัด Load ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

5.2.3 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สนามบิน เพื่อกำหนดจุดจอดเครื่องบินรับผู้โดยสาร เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และปลอดภัยสูงสุดในการไปขึ้นเครื่องของผู้โดยสารที่อาจมีจำนวนมาก

5.2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้โดยสารปฏิบัติตามคำแนะนำในการโดยสารเครื่องบินและเชื่อฟังเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องบินในการจัดที่นั่ง เพื่อป้องกันการแย่งขึ้นเครื่อง ซึ่งอาจเกิดความไม่ปลอดภัยขึ้น เนื่องจากเครื่องบินอาจไม่ดับเครื่องยนต์ระหว่างรอรับผู้โดยสาร

6. แผนการบรรเทาทุกข์สำหรับคนไทยที่อาศัยในต่างจังหวัด (นอกกรุงเทพมหานคร)

ในกรณีเกิดภัยพิบัติขึ้นในต่างจังหวัด ซึ่ง สอท. มีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อบรรเทาทุกข์แก่คนไทย สอท. จะดำเนินการ ดังนี้

6.1 ออท. เรียกประชุมทีมประเทศไทยวาระพิเศษ เพื่อประเมินสถานการณ์

6.2 ติดต่อผู้ประสานงาน (contact point) ที่ได้รับมอบหมายจาก สอท. ในพื้นที่ดังกล่าว หรือพื้นที่ใกล้เคียง (รายละเอียดโปรดดูภาคผนวก 2) เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร/สถานะของคนไทยในพื้นที่ดังกล่าวให้ สอท. ทราบ และเพื่อกระจายข่าว/คำแนะนำจาก สอท. ไปยังคนไทยที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว

6.3 สอท. ส่งเจ้าหน้าที่เดินทางไปพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติ เพื่อมอบความช่วยเหลือด้านอาหาร เวชภัณฑ์และเงินช่วยเหลือเบื้องต้นแก่คนไทยที่ประสบภัยพิบัติ

6.4 ในกรณีเหตุการณ์รุนแรงหรือไม่ปลอดภัยและต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ แนะนำให้คนไทยเดินทางไปสนามบินที่ใกล้ที่สุด

6.5 สำหรับการดำเนินการเพื่ออพยพคนไทย จะใช้แผนปฏิบัติการตามข้อ 4 โดยอนุโลม

7. การบังคับบัญชา

อทท. ณ กรุงเทพมหานคร หรืออุปทูตเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ อำนวยการ สั่งการเจ้าหน้าที่ประจำ สอท. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดแนวทางตามแผนนี้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ เพื่อรักษาชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยให้มีความปลอดภัยจากเหตุการณ์ไม่สงบในอินโดนีเซีย

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร

ปรับปรุงเมื่อสิงหาคม 2553

คำแนะนำสำหรับคนไทยในอินโดนีเซียในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน/จลาจล/ภัยพิบัติ

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา ขอขอบคุณ พ.อ.ธรรพร ศรีระพันธ์ อดีตผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร (ทบ.) ที่ได้จัดทำคำแนะนำสำหรับคนไทยในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบ การจลาจล หรือภัยพิบัติในอินโดนีเซีย

1. การเตรียมความพร้อมของตนเองและครอบครัวโดยทั่วไป

1.1 จัดเตรียมเอกสารสำคัญต่างๆ ที่จำเป็นไว้ใกล้กับตัว เช่น หนังสือเดินทาง บัญชีธนาคาร บัตรประจำตัว สำเนาทะเบียนบ้าน สูติบัตรของบุตรธิดา และควรถ่ายสำเนาเอกสารไว้ทั้งหมดติดตัวตลอดเวลา ในกรณีที่เอกสารฉบับจริงสูญหาย สำเนาดังกล่าวจะช่วยยืนยันในการแสดงตนและเป็นหลักฐานขอมีเอกสารใหม่ได้

1.2 ยานพาหนะรถยนต์ ขอให้เตรียมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เครื่องมือประจำรถมีครบ กระจกหากติดฟิล์มกรองแสงได้จะช่วยในการบรรเทาความเสียหายจากการทุบกระจกหรือถูกขว้างปาด้วยสิ่งต่างๆ น้ำมันควรเติมให้เต็มถึงไว้เสมอ และการใช้คนขับรถที่เป็นชาวอินโดนีเซียที่ไว้ใจได้อาจเหมาะสมกว่าในยามที่เกิดสถานการณ์

1.3 บ้านหรืออพาร์ทเมนท์ ในกรณีที่ที่บ้านซึ่งเช่าอยู่อาศัยไม่ได้อยู่ใน complex ซึ่งมีการรักษาความปลอดภัยอย่างดี ควรเสริมความแข็งแรงของรั้วบ้านให้มั่นคงขึ้นหรือติดแผ่นบังตา เพื่อไม่ให้บุคคลภายนอกสามารถมองเห็นเข้ามาในบ้านได้ นอกจากนั้นแล้ว เครื่องดับไฟแบบผงเคมีแห้งขนาดเล็กที่ผู้หญิงและเด็กโตจะสามารถยกใช้ได้ ควรซื้อไว้ประจำบ้าน อีกประการหนึ่งก็คือ ควรสะสมอาหารแห้ง อาหารสดในตู้เย็น สำรองไว้จำนวนหนึ่งในกรณีที่ไม่สามารถออกจากบ้านได้ประมาณ 1 สัปดาห์ แก๊สหุงต้มควรมีสารองไว้อีก 1 ถังเสมอ

1.4 ทรัพย์สินส่วนตัวที่จำเป็น ควรเตรียมกระเป๋าเสื้อผ้าขนาดเล็กไว้ประจำตัวสมาชิกของครอบครัวแต่ละคน บรรจุเสื้อผ้าและสิ่งของจำเป็นในกรณีที่ต้องเดินทางกะทันหันและต้องไปค้างคืนที่อื่น ในเมื่อบ้านพักอาศัยไม่ปลอดภัย ส่วนสิ่งของมีค่าและเอกสารควรเก็บไว้กับตัว

1.5 สมุดโทรศัพท์และที่อยู่ของบุคคลที่เป็นประโยชน์ เช่น สถานเอกอัครราชทูตฯ บ้านพักของเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ บางคน ทำเนียบเอกอัครราชทูต บริษัทการบินไทยกรุงจาการ์ตา หมายเลขโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ดับเพลิง หมายเลขโทรศัพท์ของท่าอากาศยาน Soekarno-Hatta เพื่อสอบถามการเข้าออกของสายการบินต่างๆ

2. การปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน/จลาจล/วินาศภัย

2.1 ควรติดต่อขอทราบข่าวสารและสถานการณ์จากที่ต่างๆ เช่น ติดต่อกับสถานเอกอัครราชทูตฯ หรือสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศในกรุงจาการ์ตา เพื่อนคนไทย หรือเพื่อนต่างชาติที่สนิทสนม (ชาวต่างประเทศในกรุงจาการ์ตา เช่น ชาวอเมริกัน และออสเตรเลีย มักจะได้รับการแจ้งเตือนข่าวสารเป็นอย่างดีจาก สถานเอกอัครราชทูตของตน) รวมทั้งจากโรงเรียนของเด็กๆ การฟังข่าวสารจากอินโดนีเซียบางครั้งอาจมีข่าวลือ ควรใช้วิจารณญาณในการรับฟังข่าวสารอย่างเหมาะสม

2.2 เมื่ออยู่ในบ้าน บ้านเป็นที่ปลอดภัยที่สุดเสมอในยามเกิดสถานการณ์วินาศภัย หากไม่จำเป็นควรอยู่แต่ในบ้านและติดตามข่าวสารจากโทรศัพท์ โทรทัศน์ และควรติดต่อกับเพื่อนฝูง บุคคลใกล้ชิดต่างๆ เพื่อยืนยันว่าตนเองและสมาชิกในครอบครัวยังปลอดภัยและสามารถติดต่อได้ เมื่ออยู่ในพยานะบนท้องถนนหรือในที่ต่างๆ หากยังสามารถเดินทางกลับบ้านได้โดยปลอดภัยให้รีบกระทำโดยทันที ทั้งนี้ ควรมีแผนที่กรุงจาการ์ตาที่ทันสมัยติดรถไว้เป็นประจำและโทรศัพท์มือถือ เพื่อติดต่อแจ้งข่าวสาร หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญควรติดรถไว้ในช่องเก็บของหน้ารถในกรณีฉุกเฉิน หากเห็นว่ายังไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้โดยปลอดภัย อาจเข้าไปหลบภัย/พักพิงชั่วคราวตามโรงแรมชั้นหนึ่งซึ่งมีการรักษาความปลอดภัยอย่างดี เช่น Hilton, Mandarin หรือ Grand Hyatt ก่อนจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย อนึ่ง หากทั้งเด็กๆ ไว้ที่บ้าน ควรติดต่อขอร้องให้เพื่อนบ้านหรือผู้ที่รู้จักคุ้นเคยซึ่งอยู่ใกล้บ้านนำเด็กๆ ไปดูแลชั่วคราว

2.3 สำหรับผู้ที่มีบ้านอยู่ในชุมชนชาวจีน หรืออยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนแออัดของกรุงจาการ์ตา อาจไม่ปลอดภัยจากการบุกรุก ปล้นชิง หรือการวางเพลิงของกลุ่ม Mob ได้ ในกรณีที่เห็นว่าไม่อาจอยู่อาศัยที่บ้านได้อย่างปลอดภัยและจะต้องหาที่พำนักที่อื่น ควรติดต่อกับสถานเอกอัครราชทูต เพื่อนฝูง บุคคลใกล้ชิด ค่ายเคยเพื่อขอทราบว่ามีที่ใดหรือบ้านของใครบ้างที่อยู่ภายในย่านปลอดภัยพอจะไปพำนักได้ชั่วคราว และควรติดต่อขอทราบสถานการณ์บนเส้นทางที่จะใช้เดินทางไปว่าปลอดภัยหรือไม่ และหากจำเป็นจะต้องออกจากบ้านจริงๆ ควรเป็นเวลาเข้ามืดหรือรุ่งสางเพราะในกรุงจาการ์ตา เหตุการณ์จลาจลมักจะมีเกิดในตอนกลางวัน ช่วงบ่าย หรือเรื่อยไปจนถึงกลางดึกและจะค่อยๆ สลายตัวไปในช่วงดึก

สอท. +62 21 390 4052 ต่อ 112 103 201/Fax +62 21 310 7469

จนท.สอท. +62 81 118 6253, +62 81 118 6254

สนง.ผชท.ทอ. +62 21 520 2455/Fax +62 21 5292 1277

สนง.ผชท.ทบ. +62 21 769 5906/Fax +62 21 7591 0917

สนง.ผชท.ทร. +62 21 727 94835/Fax +62 21 726 8583

สนง.สคต. +62 21 3190 1363/Fax +62 21 3190 1360

สนง.กษ. +62 21 390 4055/Fax +62 21 315 0028

สกก.เมตตาน +62 61 415 2425/Fax +62 61 457 6214

สกก.สุราบายา +62 31 357 8001/Fax +62 31 352 1610

สกก.เดินป่าซาร์ +62 36 124 9461/Fax +62 36 124 9462

การบินไทย (สำรองที่นั่ง/ออกตั๋ว) +62 21 230 2551/Fax +62 21 315 3386

การบินไทยที่สนามบิน +62 21 550 2442-3 /fax +62 21 550 7137

แท็กซี่ Blue Bird +62 21 794 1234

สถานีดับเพลิงกรุงจาการ์ตา +62 21 643 4215

รพพยาบาลฉุกเฉินของรัฐบาล +62 21 527 3473, 118

หน่วยงาน Search and Rescue +62 21 550 1111, 550 2111

สถานีตำรวจ Jakarta Police District +62 21 523 4103, 523 4549

หน่วยรักษาความปลอดภัย VIP +62 21 523 4241